Dosarul nr. 4r-3034/25 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-25056201-02-4r-13082025 Judecător: Tatiana BIVOL

D E C I Z I E
În numele Legii

30 decembrie 2025 **mun. Chișinău**

COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CENTRU
Având în componența sa:
Președintele ședinței: Marcel JUGANARI
Judecătorii: Adrian CERBU și Marcel POPESCU

A examinat în ordine de recurs, fără prezența părților, recursul persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional, SAVA Mariana, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2025, pronunțată în cauza contravențională în baza procesului-verbal cu privire la contravenție din 09 aprilie 2025 în privința **Marianei SAVA**, în baza **art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional**.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
în procedura instanței de fond: 24.04.2025-15.05.2025;
în procedura instanței de recurs: 13.08.2025-30.12.2025;
Procedura de citare legală a fost efectuată.

Asupra recursului declarat de persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional, SAVA Mariana împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2025, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru-

C O N S T A T Ă :

1. La 09 aprilie 2025, agentul constatator BARCARI Cristina, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 375484 prin care SAVA Mariana a fost sancţionată cu amendă în mărime de 750 unități convenționale (37 500 lei), în baza art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional, fiind reținut în sarcina acesteia că, în perioada de timp de la 01 ianuarie 2024 – 22 octombrie 2024, aflându-se în mun. Chișinău, com. *****, str. *****, a primit sume bănești prin intermediul „PSB” banc în scopul exercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor prezidențiale și locale, referendum.

2. La 17 aprilie 2025, SAVA Mariana a depus la autoritatea din care face parte agentul constatator, o contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei de sancționare contravențională din 09 aprilie 2025, solicitând admiterea contestației, anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și decizia de aplicare a sancțiunii sub formă de amendă, cu încetarea procesului contravențional în privința sa din motivul lipsei faptului contravenției.

În motivarea contestației, a menționat că, la 09 aprilie 2025, agentul constatator ar fi stabilit precum că ar fi implicată în contravenția de corupere electorală pasivă, în calitate de alegător, pentru a participa la referendumul constituțional și alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024. A fost invocat faptul precum că ar fi acceptat o sumă de bani prin intermediul aplicației bancare PSB pentru a exercita votul în anume fel, în favoarea unui bloc politic. A luat cunoștință cu procesul verbal la 09 aprilie 2025, pentru aceste presupuse fapte i s-a aplicat o sancțiune cu amendă semnificativă.

A menționat în contestație că nu recunoaște vina, nu este de acord cu procesul verbal și decizia de sancționare, considerând că a fost adoptată contrar prevederilor legale și în contradicție totală cu circumstanțele de fapt.

Dacă în procesul verbal la compartimentul 18, apare semnătura sa, precum că ar fi recunoscut contravenția, solicită a fi considerată o eroare dat fiind că intenția a fost de a semna doar că a luat cunoștință cu pornirea procesului contravențional. În situația în care a achitat amenda, a menționat că prin acest fapt categoric nu recunoaște vina și fapta contravențională. Achitarea amenzii a fost efectuată pentru a preveni unele pagube mai mari, a evita blocarea conturilor sau surselor de plată (pensie, salariu etc) și a nu admite situația de a lipsi familia de ultimele surse de existență.

A mai relatat că tot procesul a derulat în regim de urgență maximă, iar agentul constatator a examinat procesul efectiv în lipsa sa, nu a explicat drepturile și obligațiile nu a asigurat dreptul la apărare a contravenientului, nu a asigurat, după caz, serviciile unui interpret, nu a explicat esența faptei imputate și nu a prezentat nici o probă care ar confirma acest fapt, a întocmit procesul verbal cu grave erori de conținut, a amenințat cu probleme și mai mari și dosare penale în caz de nesupunere. În tot procesul de constatare a acestei presupuse contravenții a fost supusă unui tratament umilitor și degradant, fapt care a afectat-o atât pe ea cât și întreaga familie.

3. *Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2025,* contestația depusă de SAVA Mariana împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 375484 din 09 aprilie 2025 și a deciziei de sancționare întocmit în baza art.47/1 alin. (1) Cod contravențional a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

4. *Nefiind de acord cu Hotărârea instanței de fond, persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional, SAVA Mariana a declarat recurs*, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2025 și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional, SAVA Mariana a invocat că unicul probatoriu la acest dosar este procesul verbal întocmit în baza propriei aprecieri al agentului de constatare pe care instanţa l-a considerat irefutabil, fără să mai examineze alte circumstanţe ale cauzei, poziţia şi argumentele contestatarei.

A mai fost menționat în cererea de recurs că instanţa a făcut referire la unele acte procesuale din alte dosare care nu au nicio legătură cauzală cu faptele incriminate contestatarei. Instanţa a concluzionat eronat că o asociere a unui număr de telefon şi

existenţa unei aplicaţii bancare este de ajuns de a constata existenţa tuturor componentelor contravenţiei de corupere electorală pasivă prevăzută la art. 47/1.

Tot aici, a menționat că instanţa din start a respins posibilitatea ca un număr de telefon cu cartelă SIM poate fi utilizată de persoane terţe iar o aplicaţie instalată în orice telefon nu denotă utilizarea activă a acesteia.

În cererea de recurs a mai fost menționat că instanţa de fond nu a verificat problemele esenţiale ale cauzei, nu a verificat cum agentul de constatare şi-a realizat dreptul discreţionar în activitatea sa. A fost ignorat faptul că intimatul a încălcat principiile uni proces echitabil, a ignorat analiza scopului acordat de lege şi proporţionalitatea sancţiunii.

Recurenta a mai menționat că instanţa nu a verificat care este sursa transmiterii banilor, de la cine provin, scopul etc., nu a verificat dacă aceşti bani au ajuns anume pe contul recurentului, dacă recurentul este cel care a pretins şi a beneficiat, nu a verificat dacă banii au fost transmişi anume pentru a influenta votul la alegeri sau referendum, nu a verificat dacă fapta prejudiciabilă a avut loc - adică dacă recurentul a dus fapta la bun sfârşit şi a acţionat anume după cum prevede fapta contravenţională - adică dacă votul său a fost influenţat.

În cererea de recurs a mai fost menționat că nu există nicio probă care ar confirma că de acel telefon mobil sau de acea aplicaţie s-a folosit recurentul, nu există nicio probă că recurentul a primit transfer de bani, nu există nicio probă care ar confirma că recurentul a
ridicat careva sume de bani, nu există nicio probă care ar confirma că banii au fost transmişi cu scop de corupere electorală şi în genere dacă recurentul a participat la alegeri şi cum a votat.

În recurs a mai fost menționat că nu este există nicio probă, care să dovedească cine anume a dat bani, care persoană fizică. O aplicaţie bancară nu poate fi subiect al contravenţiei. Nu este menţionat clar şi fără echivoc timpul acceptării banilor. Nu a fost probat care a fost scopul transferului banilor. Nu a fost probat dacă aceşti bani au ajuns anume la recurentă. Nu a fost probat dacă aceşti bani au fost ridicaţi. Nu a fost probată legătura cauzală între o aplicaţie bancară, un mesaj de la o aplicaţie bancară şi alegerile. Nu este probată acceptarea participării la alegeri din interes material. Nu a fost probat faptul că anumiţi bani au avut scopul influenţării opiniei la alegeri. Nu a fost răsturnată ipoteza unei simple donaţii sau unui simplu transfer bancar. Unica pretinsă probă a poliţiei ar fi o oarecare listă precum că există un mesaj de la o bancă străină pe un număr de telefon precum că ar fi existat un transfer, date care nici nu au fost verificate corespunzător, dar nici aceste pretinse probe nu au fost prezentate. Mai mult ca atât, agentul de constatare nu a verificat dacă de numărul de telefon pe care ar fi venit un mesaj SMS de la o bancă ar fi fost utilizat anume de către contravenient. Nu a fost în nici un fel înlăturată ipoteza că numărul de telefon poate fi utilizat de către o persoană terţă.

A mai fost menționat în cererea de recurs că încheierile instanţelor judecătoreşti cu privire la autorizarea efectuării acţiunilor de urmărire penală din 22 octombrie 2024 şi din 01 aprilie 2025 nu indică asupra comiterii contravenţiei de către contravenient. Tot aici, a menționat că Raportul de analiză efectuat în cadrul cauzei penale nr.2023970322 nu

demonstrează comiterea de către contravenient a careva acţiuni ilegale, la fel şi cu celelalte acte anexate la cauza contravenţională. Cu privire la pagina anexată, care ar fi Extras din lista abonaţilor la operatorul de telecomunicaţii, au fost indicate careva date, însă care este legătura cauzală a acestor date cu contravenţia incriminată, nu este clar. Celelalte acte anexate la dosar de asemenea nu conţin careva informaţii despre comiterea contravenţiei de către recurentă.

5. Conform art.47/1 alin. (1)-(2) Cod contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

Instanța de recurs, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 47/1 alin.(1) Cod contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

6. *Examinând materialele cauzei contravenționale în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal constată că recursul declarat de persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional, SAVA Mariana urmează a fi admis,* cu casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2025 și pronunțarea unei noi hotărâri, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod contravențional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, însă fără a înrăutăți situația contravenientului.*

Conform art. 461 alin.(1) Cod contravențional, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. 441 şi 445, instanța de judecată încetează procesul contravențional.*

Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal constată prezența temeiurilor de fapt și de drept, în vederea casării acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond nu a ținut cont de rigorile art. 443 Cod contravențional.

Prin urmare Colegiul notează că în temeiul prevederilor art.462 alin.(1) Cod Contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată şi motivată*.

În continuare Colegiul relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat „acuzațiilor în materie penală”, în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei*, hotărâre din 01 februarie 2005, §35 și *Anghel contra României*, hotărâre din 04 octombrie 2007, §52, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În conformitate cu prevederile art.8 alin.(2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Conform art.374 Cod contravențional, *procesul contravențional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părților şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea şi soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor şi condițiilor care au contribuit la săvârşirea contravenției. (2/1) Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constatator privind săvârşirea contravenției. (3) Procesul contravențional se desfăşoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum şi al normelor dreptului internațional şi ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile şi libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

Conform art. 375 Cod contravențional, *persoana acuzată de săvârşirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârşirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.*

În conformitate cu prevederile art. 10 Cod contravențional, *constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârşită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.*

Conform dispozițiilor art. 440 alin. (1) Cod contravențional, *constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.*

În conformitate cu alin. (1) al art. 4***** Cod contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

Prin prisma prevederilor ce guvernează speța dedusă judecății, instanța de recurs reiterează că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor şi libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum şi în prevenirea săvârşirii de noi contravenții.

Astfel, calificarea faptei constituie stabilirea caracterului acesteia, încadrarea în textul de lege care o prevede şi o sancționează şi determinarea în fapta comisă, a condițiilor cerute de norma de incriminare pentru existenta acestei fapte.

Reieșind din normele vizate, dar și analizând circumstanțele cauzei contravenționale, Colegiul Penal remarcă faptul că soluția instanței de fond privind respingerea ca fiind neîntemeiată a contestației depuse de SAVA Mariana împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 375484 din 09 aprilie 2025 și a deciziei de sancționare întocmit în baza art.47/1 alin. (1) Cod contravențional, este una eronată, instanța de recurs apreciază ca fiind neîntemeiate motivele instanței de fond care a fost determinată să mențină în vigoare procesul verbal cu privire la contravenție, în lipsa unei analize certe și clare a prevederilor art. 443 Cod contravențional.

7. În fapt, reieșind din materialele cauzei Colegiul penal reține că la 09 aprilie 2025, agentul constatator BARCARI Cristina, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 375484 prin care SAVA Mariana a fost sancţionată cu amendă în mărime de 750 unități convenționale (37 500 lei), în baza art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional, fiind reținut în sarcina acesteia că, în perioada de timp de la 01 ianuarie 2024 – 22 octombrie 2024, aflându-se în mun. Chișinău, com. *****, str. ***** nr. *****, a primit sume bănești prin intermediul „PSB" banc în scopul exercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor prezidențiale și locale, referendum.

Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2025, contestația depusă de SAVA Mariana împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 375484 din 09 aprilie 2025 și a deciziei de sancționare întocmit în baza art.47/1 alin. (1) Cod contravențional a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În context Colegiul penal ține să precizeze că instanța de judecată la examinarea contestației nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 443 Cod contravențional.

Cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerințele prevăzute de lege sub sancțiunea nulității, Colegiul penal constată că dispozițiile legale în materie nu au fost respectate.

Astfel, procesul-verbal nu cuprinde toate mențiunile prevăzute de art. 443 și art. 445 Cod contravențional.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

Consecvent la cele expuse instanța de recurs statuează că în conformitate cu prevederile art.443 alin.(1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde data (ziua, luna, anul) şi locul încheierii; calitatea, numele şi prenumele agentului constatator, denumirea autorității pe care o reprezintă; numele, prenumele, domiciliul, ocupația contravenientului, datele din buletinul lui de identitate, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă; ***fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție***; încadrarea juridică a faptei,

norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenitei; aducerea la cunoștința contravenientului şi a victimei a drepturilor şi obligațiilor lor prevăzute la art.384 şi 387; obiecțiile și probele pe care contravenientul le aduce în apărarea sa, precum şi obiecțiile şi probele victimei.

Legiuitorul la art. 445 alin. (1) Cod contravențional a legiferat în mod expres consecința nulității absolute, care intervine în mod imperativ, prin efectul legii, și care urmează a fi aplicată de instanța de judecată, în cazul *neconsemnării în procesul verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidența automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia**, a circumstanțelor comiterii** şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvârşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna.* (2) *Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie doar în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei.*

Studiind conținutul procesului-verbal, Colegiul penal atestă că agentul constatator doar a transcris dispoziția normei art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional, fără să descrie în ce anume constă fapta imputată lui SAVA Mariana, învinuirea adusă ultimei fiind una abstractă.

Or, din fapta reținută, nu se poate stabili cu certitudine faptul că, cet. SAVA Mariana a pretins, a acceptat sau a primit, anume cum a acționat persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, în continuare, or aceste circumstanțe sunt vitale pentru o încadrare concretă a faptelor contravenientului.

Totodată, Colegiul penal atestă că nu a fost stabilit ce mijloace financiare și în ce valoare a pretins, a acceptat sau a primit, personal sau prin mijlocitor contravenientul.

De asemenea, Colegiul penal atestă că fapta constatată în procesul-verbal contestat nu stabilește pentru cine contravenientul a pretins, a acceptat sau a primit, personal sau prin mijlocitor a mijloacelor financiare ce nu i se cuvin, fiind indicat doar „pentru sine sau pentru o altă persoană”.

Totodată, Colegiul penal atestă că din conținutul învinuirii aduse cet. SAVA Mariana nu este clar în cadrul cărui scrutin electoral și-a exercitat SAVA Mariana dreptul la vot.

În acest sens urmează a se reține că în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) Cod contravenţional, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor din art. 443 alin. (1) lit. d) Cod contravenţional (în speţă-fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie), atrage nulitatea procesului-verbal.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007), cauză în care Curtea, prin hotărârea din 04 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție.

Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

În egală măsură, Colegiul penal constată că materialele cauzei atestă că în speță s-a derogat de la prevederile art. 443 alin. (1) lit. d) contravențional.

Astfel, instanța de recurs reține că potrivit art. 443 alin.(1) lit. d) Cod contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție trebuie să conțină fapta contravențională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție.*

Astfel, Colegiul penal atestă că agentul constatator doar a transcris dispoziția normei art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional, fără să descrie în ce anume constă fapta imputată lui SAVA Mariana, învinuirea adusă ultimei fiind una abstractă.

Totodată, Colegiul penal atestă că norma contravențională în baza căreia a fost sancționată SAVA Mariana, și anume art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional, a fost introdusă prin Legea nr.230 din 31.07.2024, care **a intrat în vigoare la 15.08.2024**, iar prin procesul verbal cu privire la contravenție din 09 aprilie 2025 la rubrica timpul săvârșirii contravenție este indicată o perioadă de până la intrarea în vigoare a normei contravenționale și anume **începând cu 01 ianuarie 2024**, perioadă în care legea încă nu era intrată în vigoare.

Instanța de recurs, examinând aspectele relevate, menționează că procesul-verbal nu corespunde exigențelor art.443 Cod contravențional, de către agentul constatator fiind admise omisiuni care afectează grav fondul cauzei, fapt care potrivit art.445 Cod Contravențional atrage nulitatea procesului verbal cu privire la contravenție, or în procesul-verbal nu au fost indicate fapta contravenţională, locul şi timpul săvârşirii ei, circumstanţele cauzei care au importanţă pentru stabilirea faptelor şi consecinţelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenţie.

Încălcările menționate nu au fost înlăturate de către agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, acesta fiind nul, nefiind posibil de a fi pus la baza constatării vinovăției cet. SAVA Mariana în comiterea contravenției imputate acesteia, or timpul săvârșirii contravenției excede perioada intrării în vigoare a legii în baza căreia a fost aplicată sancțiunea, având în vedere faptul că la 01 ianuarie 2024 art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional nu era în vigoare.

Astfel, Colegiul penal reține faptul că neconsemnarea, nu doar efectivă, dar și neconsemnarea veridică, completă a datelor și faptelor indicate la art. 443 Cod contravențional, fapt care afectează în mod esențial fondul cauzei și nu poate fi înlăturată de instanță, atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, or o altă interpretare, având caracter extensiv-defavorabil, este interzisă reieșind din prevederile art. 5 Cod contravențional.

8. Colegiul penal relevă că, art.374 alin.(3) Cod contravențional, stabilește că, *procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.*

Se mai subliniază că, aderând la CEDO, Republica Moldova și-a asumat obligația de a garanta protejarea drepturilor și a libertăților proclamate de CEDO ale tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția sa. Din prevederile Constituției Republicii Moldova (art.4 alin.2) precum și din hotărârea Curții Constituționale nr.55 din 14 octombrie 1999 „Privind interpretarea unor prevederi ale art.4 din Constituția Republicii Moldova" rezultă că CEDO constituie o parte integrantă a sistemului legal intern și respectiv urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a RM cu deosebirea că CEDO are prioritate față de restul legilor interne care îi contravin.

Art.6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, consacră dreptul la un proces echitabil, iar reieșind jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, reflectate în cauza *Ziliberberg contra Moldovei* (nr.61821/40, hotărâre din 01 februarie 2005), Curtea a decis că, contravenția comportă un caracter „penal" în sensul articolului art.6 din Convenția Europeană.

În această ordine de idei, Colegiul penal subliniază că, deși procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare sunt acte administrative care emană de la o autoritate publică dotată cu competența de a constata și de a sancționa faptele contravenționale și se bucură de prezumția de legalitate, de autenticitate și de veridicitate, sancționare contravențională a persoanei trebuie să fie susținută prin probe substanțiale, din care ar rezulta componența de contravenție și să fie întocmite în conformitate cu rigorile stabilite de legislația contravențională.

Or, este esențial faptul că, Legea prevede redactarea procesului verbal într-o anumită formă *ad validitatem*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit.

Astfel, instanța de recurs remarcă că vinovăția este unul din elementele constitutive a unei contravenții, care urmează a fi dovedită de agentul constatator, ori conform art. 7 Cod contravențional persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod. Tot în acest context, potrivit art. 375 Cod Contravențional, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Nimeni nu este obligat sa dovedească nevinovăția sa.

Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Conform principiului caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzut la art. 8 din Codul contravențional, persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvârșite cu vinovăție și numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională, instanța de recurs constată omisiunea agentului constatator de a stabili corect și obiectiv fapta contravențională, locul şi timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor şi consecințelor lor juridice, iar prin admiterea rectificărilor în procesul verbal cu privire la contravenție, contravenientul a fost privat de dreptul de a fi informat corect și complet despre fapta de care este acuzat, circumstanțe în care se remarcă lipsa dovezilor veridicității situației de fapt, reținute în procesul-verbal cu privire la contravenție contestat, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo.*

9. În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art. 375 alin. (3) Cod contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

Cu referire la situația analizată supra, în cadrul examinării recursului, Colegiul a fost în imposibilitate de a stabili elementele de bază în această cauză, care ar proba vinovăția cet. SAVA Mariana în comiterea contravenției prevăzute de art. 47/1 alin. (1) Cod Contravențional, în conjunctura în care, agentul constatator a întocmit procesul verbal cu privire la contravenție cu derogarea de la prevederile 443 alin. (1) lit. d) Cod contravențional, astfel încât în favoarea contestatarului acționează principiul in *dubio pro reo.*

În acest context, instanța de recurs apreciază că petiționarul nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privința căreia există deja o suspiciune de neautenticitate prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art.445 şi 443 Cod contravențional, care sunt norme de procedură esențiale în prezentul caz.

În continuare, Colegiul indică că argumentele expuse în recurs le reține ca întemeiate, or, din materialele cauzei se atestă că actul prin care a fost constatată presupusa faptă contravențională nu corespunde prevederilor art. 443 Cod contravențional, or determinând legalitatea întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție sub sancțiunea nulității absolute, instanța de recurs stabilește că acesta nu corespunde rigorilor stabilite de art.443 alin.(1) lit. d) Cod contravențional. Prin urmare se conchide că agentul constatator la examinarea cauzei nu a clarificat împrejurările cauzei obiectiv și a adoptat o decizie de sancționare a cet. SAVA Mariana, nerespectând prevederile imperative la întocmirea procesului contravențional.

Procesul-verbal de contravenție materializează o manifestare de voință cu caracter unilateral a unei autorități publice (prin intermediul persoanelor care au calitatea de agenți constatatori) și reprezintă un act administrativ unilateral cu caracter individual, emis în baza puterii publice, cu scopul de a produce efecte juridice. Procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă un act probator al unei contravenții și trebuie să conțină mențiunile prevăzute de art. 443 Cod contravențional.

În acest context, cerința prevăzută în articolul citat este imperativă, întrucât rațiunea instituirii ei a fost aceea de a permite instanței cercetarea legalității actului constatator prin stabilirea faptelor materiale şi verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o şi justețea sancțiunii aplicate. De asemenea, caracterul efectiv al prezumției de nevinovăție impune obligația instituirii unor garanții legale şi de ordin practic, cum ar fi descrierea concretă a locului și timpul săvârșirii faptei contravenționale.

Astfel, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, agentului constatator îi revine obligația de a ține cont de exigențele esențiale care stau la baza legalității acestui act, deoarece este important să fie asigurată calitatea redactării procesului-verbal cu privire la contravenție, pentru a fi clar, ușor de înțeles, fără să lase loc de incertitudini, mai ales în cazul în care din probele administrate de „acuzare" instanța nu poate fi convinsă de vinovăția „acuzatului", dincolo de îndoiala rezonabilă.

10. Prin urmare, conform articolul 445 Cod contravențional, *neconsemnarea în procesul verbal cu privire la contravenție a datelor şi faptelor indicate la art.443, are ca efect nulitatea acestuia.*

Pe cale de consecință, procesul-verbal contestat este lovit de nulitate, care poate fi invocată și din oficiu, or, legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem",* cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond şi de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 Cod contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 Cod contravențional.

Instanța de recurs reține că, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, agentului constatator îi revine obligația de a ține cont de exigențele esențiale care stau la baza legalității acestui act, deoarece este important să fie asigurată calitatea redactării procesului-verbal cu privire la contravenție, pentru a fi clar, ușor de înțeles, fără să lase loc de incertitudini.

În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil *(Ruiz Torija contra Spaniei, 09 decembrie 1994, §29; Papon contra Franței (nr.2), dec., 15 decembrie 2001; Boldea contra României, 15 februarie 2007, §30).*

Luând în considerație faptul că, în cadrul examinării cauzei s-a constatat că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare seria/nr. MAI06 375484 din 09 aprilie 2025, întocmite în privința Marianei SAVA, în baza art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional au fost întocmite cu încălcarea prevederile art. 443 Cod contravențional, fiind sancționată pentru acțiuni de până la intrarea în vigoare a normei prevăzute de art. 47/1 alni. (1) Cod contravențional, acestea sunt afectate de nulitate, prin prisma art. 445 Cod contravențional şi urmează a fi anulate.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal va admite recursul declarat de persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional, SAVA Mariana, împotriva Hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) 15 mai 2025, casând integral hotărârea primei instanțe cu încetarea procesul contravențional pornit în baza în baza art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional, în privința cet. SAVA Mariana din motivul nulității procesului verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 375484 din 09 aprilie 2025.

11. Conducându-se de prevederile art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. b), 474 Cod contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se admite recursul persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional, SAVA Mariana, se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 15 mai 2025 și se pronunță o nouă hotărâre după cum urmează:

Se admite contestația cet. SAVA Mariana.

Se anulează procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 375484 din 09 aprilie 2025 și decizia de sancționare din 09 aprilie 2025 în baza art. 47/1 alin. (1) Cod contravențional, emise în privința cet. SAVA Mariana și se încetează procesul contravențional pe motivul nulității procesului-verbal cu privire la contravenție.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul: **Marcel JUGANARI**

Judecătorii: **Adrian CERBU**

Marcel POPESCU